

Paaswake - Ben Frie SJ

Wat heeft ons hier samengebracht? Wij, totaal uiteenlopende mensen, met hoge en lage opleidingen, veel of weinig geloof, we zijn hierheen gelokt door onze verwachtingen, onze hoop. De paaswake duurt lang, dat wisten we allemaal, maar we hopen toch dat ons iets overkomt vannacht wat dat allemaal goed maakt. Nieuw leven ervaren, opgewekt worden, vrolijk, energie opdoen voor een niet zo heel eenvoudig leven. Ons vermoeden moet bevestigd worden dat hier een vuur brandt dat onze harten weet te ontdoeien zodat ze verder open gaan. We willen, eerlijk gezegd, overleven, sterk genoeg zijn om het leven mooier te maken en gelukkiger te worden.

En dan vliegt de Notre Dame in brand. Er stort een vliegtuig neer, onze techniek is niet volmaakt. Een goede vriend gaat sterven. Er is ruzie in de familie, spanningen, strijd die teruggaat op heel veel oud zeer. Ze vinden het maar belachelijk dat ik geloof, nòg geloof zeggen ze. Die God van jou, daar heb je ook niets aan. Een priester vraagt aandacht in de media. Hoe gaan jullie om met homo's? Het wemelt ervan in de kerk, waarom geven jullie dat niet toe? Wat is jullie mening?

In deze nacht willen we naar de kern zoeken, naar geloof dat ons redt uit de marginaliteit, uit de oppervlakkigheid. Als je vertrouwd raakt met God, word je een ander mens omdat je leven vele malen dieper wordt. Maar dan moet je God ook wel in je toelaten. Dan is de vraag niet of iemand homo is of iets anders, maar dan is de vraag: hoe kan ik deze mens liefhebben als God en als mijzelf? Want dat zijn de geboden waartoe wij ons vannacht bekennen. Wij belijden geen geaardheid, wij belijden het leven dat mogelijk wordt als liefde ons draagt.

Wij zijn natuurlijk niet de eersten die daar allemaal mee worstelen. We hebben teruggekeken in onze geschiedenis, in de verhalen die ons van heel vroeger al begeleiden. Over de ordening die God in ons leven brengt door ons te blijven scheppen. Over de bevrijding van wat ons onderdrukt. Over leven dat opwelt tussen droefheid en ellende, een nieuw hart, een nieuwe geest in ons binnenste. En over die bestraf-fende vraag: waarom zoek je de levenden bij de doden? Hij is niet hier, die dodende God, hij bestaat niet, je bent op een dood spoor. De kerk is geen instituut dat mensen knecht, maar het moet mensen vrij maken. En jij moet daarvoor waken. Jij bent er zelf verantwoordelijk voor.

Dat verhaal leek de apostelen beuzelpraat. Waar heb je het over? Een kerk die leven geeft? Kijken in een graf – ik kan het u niet aanbevelen, want je ziet verval, verrotting, stank, dingen die voorbij zijn en vergaan. Hoe kan deze nacht ons verder helpen en levend maken? Niet het geloof in een lijk dat overeind komt. Dat wordt ook nergens verteld. We moeten het hebben van de ongerijmde verhalen die mensen gaan vertellen als ze God ontmoet hebben. Welke drama's zijn ons niet overkomen, en toch: we gaan leven! We zien het helemaal zitten, supergaaf, absoluut. Ga mee, laat je blij maken!

Dat wij leven, ook al sterven wij – dat is een heilige overtuiging, godsdienst in zijn zuivere vorm: levend, stervend, overlevend zijn wij geborgen, niet uitgeleverd aan waanzin of zinloosheid, maar geborgen in innige liefde, liefde die uitgaat naar ieder van ons, niemand uitgezonderd. Zo dient zich het paasgeheim aan.

En wat doen wij? Wij aarzelen. We willen bewijzen. We sputteren tegen, toon maar dat het waar is wat je allemaal zegt. En dan komen de kunstenaars en schilderen wat we ons niet kunnen voorstellen. Thomas legt zijn vinger in een open wond. Hoe Jezus ook wordt voorgesteld: het klopt pas als we ook zijn wonden zien, zijn lijden, de beproeving die mensen Hem aandeden omdat ze wilden zien wie de sterkste is. Ik of jij, God of mens, leven of dood, kwade geest of de goedheid zelve. En dan toont de kwetsbare Jezus, dodelijk gewond, dat God zich niet neerlegt bij de menselijke zwakheid en onvolkomenheid. Hij is sterker dan de menselijke maat, ja, sterk als de dood.

Wij zijn verlost. Wij verloochenen onze innerlijke vrijheid niet, laten angsten en onzekerheden niet de overhand krijgen in onze levens. Wij laten ons bevrijden, geven ons over aan de enige redding: onze God, onze diepgang, onze ziel, intiemer dan alle intimiteiten. God is waarachtig, sterk, overtuigend. God is onweerlegbaar de oorsprong van onze zielen, de ontwerper van onze levens, niet ten kwade, niet voor het gericht, maar voor vrijheid die alleen kan bestaan als we onze beperkingen zien, ons onvermogen, onze achterdocht en alles wat ons afbreekt in plaats van dat het ons opbouwt. Laat het nieuwe leven in je toe, laat het je verontrusten, onzeker maken, in verwarring brengen. De Schepper komt je tegemoet al kun je het nauwelijks geloven.